

آموزش کاربردی
طراحی و مدیریت وبسایت و وبلاگ با
سیستم مدیریت محتوای

WordPress

مهندس محمد مرادی
انتشارات پندار پارس

سرشناسه	: مرادی، محمد، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش کاربردی طراحی و مدیریت وبسایت و وبلاگ با سیستم مدیریت محتوای WordPress / محمد مرادی.
مشخصات نشر	: تهران: پندار پارس: پارشمن، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۰ ص: مصور، جدول.
شابک	: 978-600-6529-13-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: وردپرس (منبع الکترونیکی)
موضوع	: وب--سایتها--طراحی
موضوع	: وب--سایتها--مدیریت
موضوع	: وبلاگها--طراحی
موضوع	: وبلاگها--مدیریت
رده بندی کنگره	: TK510.5/510.5TK ۱۳۹۱ ۸۸۸۵/۵۱۰۵/۴م
رده بندی دیویی	: ۷۸۰.۰۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۳۳۵۶

انتشارات پندارپارس

دفتر فروش: انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوی رشتچی، شماره ۱۴، واحد ۱۶ www.pendarepars.com
 تلفن: ۶۶۵۷۲۳۳۵ - تلفکس: ۶۶۹۲۶۵۷۸ همراه: ۰۹۱۲۲۴۵۲۳۴۸ info@pendarepars.com

نام کتاب	: آموزش کاربردی طراحی و مدیریت وبسایت و وبلاگ با سیستم مدیریت محتوای WordPress
ناشر	: انتشارات پندار پارس ناشر همکار: پارشمن
ترجمه و تالیف	: محمد مرادی
چاپ نخست	: بهار ۹۱
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه
طرح جلد	: فرزانه آقایی روزبهانی
لیتوگرافی، چاپ، صحافی	: ترامسنج، صالحان، خیام

قیمت : ۹۵۰۰ تومان به همراه CD : شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۲۹-۱۳-۴

*هرگونه کپی برداری، تکثیر و چاپ کاغذی یا الکترونیکی از این کتاب بدون اجازه ناشر تخلف بوده و پیگرد قانونی دارد *

۱	فصل ۱
۳ تاریخچه وبلاگ	
۳ انواع وبلاگ‌ها	
۳ وبلاگ‌های عمومی (General Blogs)	
۴ وبلاگ‌های عکس (Photo Blogs)	
۴ وبلاگ‌های موبایل (Mobile blogs)	
۴ وبلاگ‌های شنیداری (Audio Blogs)	
۴ وبلاگ‌های ویدئویی (Video Blogs)	
۵ اصطلاحات رایج	
۵ Post	
۵ Comments	
۶ Permalinks	
۶ Trackbacks	
۷ RSS	
۷ Tags	
۷ شروع استفاده از وبلاگ	
۸ Blogger	
۸ Blog City	
۹ سرویس‌دهندگان داخل کشور	
۱۱ Expression Engine	
۱۲ Serendipity	
۱۲ Drupal	
۱۳ B2evolution	
۱۹ نگاهی دقیق‌تر بر وردپرس	فصل ۲
۲۰ چرا WordPress؟	
۲۰ راحتی نصب	
۲۲ راحتی استفاده	
۲۳ سادگی توسعه	
۲۴ ویژگی‌های وردپرس برای پروژه‌های تجاری	
۲۴ سایت‌های ایجاد شده به وسیله وردپرس	
۲۵ بلاگ‌های شخصی	
۲۵ شبکه‌های وبلاگ	
۲۶ شبکه‌های اجتماعی	
۲۶ دانشگاه‌ها	
۲۷ تجارت‌های کوچک	
۲۹ سایت‌های فارسی ساخته شده توسط وردپرس	
۳۰ نسخه مورد استفاده	
۳۱ به دنیای وردپرس خوش آمدید	فصل ۳
۳۱ وردپرس چگونه کار می‌کند؟	
۳۲ نگاهی به پنل مدیریت	
۳۷ شخصی‌سازی پنل مدیریت	
۳۷ Admin bar	
۳۹ دریافت و ارسال محتوای سایت (Import & Export)	
۴۳ شروع کار با وردپرس	فصل ۴
۴۳ استفاده از wordpress.com	
۴۵ مزایا و معایب	
۴۵ نصب و راه‌اندازی وردپرس بر روی فضای میزبانی وب	
۴۷ نکاتی پیرامون فایل wp-config.php	
۴۹ ارتقای وردپرس از نسخه‌های قبلی	
۵۰ نصب وردپرس به منظور آموزش و تست	
۵۵ تنظیمات	فصل ۵
۵۵ تنظیمات عمومی (General Settings)	
۵۷ تنظیمات نوشتاری (مربوط به نوشتن پست‌ها)	

۵۸.....	تنظیمات خواندن (مربوط به مشاهده و خواندن پست‌ها)	
۶۰.....	تنظیمات مربوط به گفتگوها	
۶۲.....	تنظیمات رسانه (صوت و تصویر)	
۶۴.....	محرمانگی	
۶۴.....	پیوندهای دائمی (Permalinks)	
۶۷.....	فصل ۶ مدیریت حساب‌های کاربری	
۶۷.....	پیگر بندی حساب کاربری	
۷۱.....	مدیریت حساب‌های کاربری	
۷۱.....	افزودن حساب‌های کاربری	
۷۵.....	انواع حساب‌های کاربری	
۷۶.....	Administrator	
۷۶.....	Editor	
۷۶.....	Author	
۷۶.....	Contributor	
۷۶.....	Subscriber	
۷۶.....	حذف حساب‌های کاربری	
۷۹.....	فصل ۷ افزودن محتوا	
۷۹.....	افزودن پست	
۸۴.....	استفاده از Quick Edit برای تغییر ویژگی‌های پست	
۸۵.....	افزودن صفحات	
۸۸.....	ویرایش صفحات و پست‌ها	
۹۰.....	ایجاد و استفاده از طبقه‌بندی‌ها (Categories)	
۹۲.....	استفاده از تگ‌ها	
۹۴.....	مدیریت تگ‌ها	
۹۵.....	ایجاد پیوندهای داخلی	
۹۷.....	فصل ۸ کار با فایل‌های MEDIA	
۹۷.....	استفاده از Media Library	
۹۸.....	چگونگی آپلود یک تصویر توسط Media Library	
۹۹.....	آپلود تصویر از یک پست یا صفحه	
۱۰۱.....	ایجاد یک گالری	
۱۰۴.....	آپلود و مدیریت فایل‌های صوتی	
۱۰۵.....	آپلود و مدیریت فایل‌های ویدئویی	
۱۰۷.....	فصل ۹ مدیریت نظرات	
۱۰۷.....	فعال و غیرفعال کردن نظرات	
۱۱۰.....	تنظیمات برای پست یا صفحه خاص	
۱۱۱.....	تعدیل نظرات	
۱۱۴.....	چگونه Spam را تشخیص دهیم؟	
۱۱۴.....	مبارزه با هرزنامه‌ها	
۱۱۵.....	فصل ۱۰ استفاده از RSS	
۱۱۵.....	ایجاد RSS Feed	
۱۱۶.....	انجام تنظیمات RSS	
۱۱۶.....	نمایش RSS Feed	
۱۱۸.....	چگونگی اشتراک در فیدها	
۱۲۱.....	فصل ۱۱ افزونه‌ها و WIDGETها	
۱۲۱.....	تفاوت بین افزونه‌ها و Widgetها	
۱۲۱.....	Widget چیست؟	
۱۲۲.....	افزونه (Plug in) چیست؟	
۱۲۲.....	استفاده از Widgetها	
۱۲۵.....	Widgetهای همراه وردپرس	
۱۲۶.....	نصب Widgetهای جدید	
۱۲۹.....	استفاده از افزونه‌ها	
۱۳۱.....	ارتقای افزونه‌ها	
۱۳۵.....	فصل ۱۲ شروع کار با تم‌ها	

۱۳۵	استفاده از تم پیش فرض وردپرس	
۱۴۲	انتخاب تم جدید	
۱۴۳	نصب تم جدید	
۱۴۵	استفاده از ویرایش‌گر تم	
۱۴۷	ایجاد منوها (Menus)	
۱۵۲	استفاده از Post Format ها	
۱۵۴	انواع Post Format	
۱۵۷	فصل ۱۳ سفارشی‌سازی تم‌ها	
۱۵۷	سفارشی‌کردن تم به وسیله CSS	
۱۶۰	افزودن یک Favicon	
۱۶۱	ویرایش فایل Functions	
۱۶۹	فصل ۱۴ توسعه پیشرفته‌تر تم‌ها	
۱۶۹	آنانومی یک تم در وردپرس	
۱۷۱	ایجاد یک تم از ابتدا	
۱۷۹	کار با Template Files	
۱۷۹	ساختار سلسله مراتبی Template ها	
۱۸۰	فایل‌های Template وردپرس	
۱۸۱	کار با Template Tags	
۱۸۲	Include Tags	
۱۸۳	Conditional Tags	
۱۸۴	استفاده از Loop	
۱۸۵	فصل ۱۵ CUSTOM POST TYPE	
۱۸۵	Custom Post Type	
۱۸۶	ایجاد Custom Post Type	
۱۹۰	استفاده از Custom Taxonomy	
۱۹۵	فصل ۱۶ یک نصب، چندین سایت	
۱۹۵	ویژگی Multi Site وردپرس چیست؟	
۱۹۶	راه‌اندازی یک شبکه	
۲۰۱	ایجاد Wildcard Subdomains	
۲۰۱	اضافه کردن یک بلاگ جدید بر روی شبکه	
۲۰۳	مدیریت یک شبکه بلاگ	
۲۰۶	مدیریت کاربران در یک شبکه	
۲۰۸	اضافه کردن افزونه به یک شبکه	
۲۰۹	تعیین یک تم پیش‌فرض برای بلاگ‌های شبکه	
۲۱۱	فصل ۱۷ دیگر روش‌های سفارشی‌کردن وردپرس	
۲۱۱	یک سایت، چند نویسنده	
۲۱۴	استفاده از سرویس‌های دیگر	
۲۱۵	راه‌اندازی سیستم ثبت نظرات	
۲۲۱	فصل ۱۸ تکنیک‌های پیشرفته	
۲۲۱	بهینه‌سازی برای موتورهای جستجو (Search Engine Optimization)	
۲۲۲	استفاده از افزونه	
۲۲۴	نکاتی در رابطه با کدنویسی	
۲۲۶	افزایش سرعت سایت	
۲۲۸	راه‌های دیگر افزایش سرعت سایت	
۲۲۸	نمایش تعداد پست‌های کمتر در صفحات سایت	
۲۲۸	استفاده از تصاویر کمتر در هر پست	
۲۲۸	کاستن تعداد فایل‌های ویدئویی، گرافیک‌ها و Widget های درون هر صفحه	
۲۲۸	چگونه بنویسیم	
۲۲۹	رعایت اختصار	
۲۲۹	استفاده از کلمات کلیدی	
۲۲۹	جایگاه اطلاعات مهم	
۲۲۹	پیرایش محتوا	
۲۳۰	استفاده از تصاویر	

۲۳۰	ترغیب کاربران به مشارکت	
۲۳۱	پروژه: انتقال یک وبسایت استاتیک به وردپرس	فصل ۱۹
۲۳۲	آماده‌سازی برای انتقال	
۲۳۲	مخفی کردن وردپرس نصب شده	
۲۳۴	روش‌های انتقال محتوا	
۲۳۴	روش انتقال دستی	
۲۳۵	روش انتقال خودکار	
۲۳۷	نمایش محدود وردپرس	
۲۳۷	تبدیل قالب جاری سایت به یک تم وردپرس	
۲۳۷	کارکرد داخلی وردپرس	
۲۳۸	شروع ایجاد تم	
۲۳۹	تقسیم‌بندی قالب پیشین سایت	
۲۴۰	ایجاد فایل Functions	
۲۴۰	ایجاد Header Template	
۲۴۲	ایجاد فایل Index.php	
۲۴۴	ایجاد فایل Single.php	
۲۴۵	ایجاد فایل Page.php	
۲۴۶	ایجاد فایل Sidebar.php	
۲۴۶	ایجاد فایل Footer.php	
۲۴۶	اضافه کردن Comments Template	
۲۴۷	حفظ جایگاه در موتورهای جستجو	
۲۴۹	تست کردن وبسایت	
۲۴۹	بررسی پیوندها	
۲۵۰	اعتبارسنجی کدهای HTML و CSS	
۲۵۰	بررسی سازگاری بر روی مرورگرهای مختلف	
۲۵۱	بررسی محتوا	
۲۵۱	ارائه نقشه سایت به موتورهای جستجو	
۲۵۳	مرجع ADMINISTRATOR	پیوست ۱
۲۵۳	امکانات مورد نیاز سیستم	
۲۵۳	تهیه پشتیبان	
۲۵۴	نگاهی دقیقتر به ارتقای وردپرس	
۲۵۵	انتقال یا بازیابی یک سایت وردپرس	
۲۵۷	رفع اشکال	
۲۵۷	Headers Already Sent	
۲۵۷	صفحات تنها کدهای PHP را نمایش می‌دهند	
۲۵۸	عدم اتصال به بانک اطلاعاتی MySQL	
۲۵۸	ارسال مطالب به وسیله پست الکترونیکی	
۲۵۹	Template Tags	
۲۶۳	معرفی چند افزونه کاربردی	پیوست ۲
۲۶۳	Akismet	
۲۶۳	نصب و پیکربندی افزونه	
۲۶۴	WP-DB-Backup	
۲۶۵	نصب و پیکربندی افزونه	
۲۶۶	WP-re CAPTCHA	
۲۶۶	نصب و پیکربندی	
۲۶۷	WP Hide Dash board	

پیش‌گفتار

همواره یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های تولیدکنندگان و برنامه‌نویسان نرم‌افزارهای تحت وب، فراهم کردن یک برنامه کارا با قابلیت‌های فراوان و در عین حال ساده برای استفاده عموم کاربران بوده و هست.

در سال‌های اخیر و با گذار وب به دوره جدید خود و پیرو آن، رخدادن تغییر و اصلاحات در نظریات مربوط به آن، تحولات چشمگیری در عرصه تولید نرم‌افزارهای تحت وب نیز ایجاد شد و از این رهگذر، فواید زیادی نصیب هر دو گروه تولیدکنندگان و کاربران گردید. در واقع با مطرح‌شدن بحث اینکه دامنه تولیدکنندگان محتوا باید به گستردگی جامعه کاربران باشد، نرم‌افزارهای مدیریت محتوا بیش از پیش مورد توجه قرار گرفتند و روز به روز بر محبوبیت آنها افزوده شد.

شاهدی بر این مدعا، تعداد بسیار زیاد آنهاست که هیچ یک عمری بیش از ده سال ندارند. با این رویکرد، امروزه کمتر می‌توان پروژه‌های تحت وب را که بدون استفاده از آنها ایجاد شده‌باشند، یافت.

البته واضح است که تمامی این بسته‌های نرم‌افزاری، از قدرت و امکانات یکسانی بهره نمی‌برند و هر یک طرفداران و مخالفانی دارند. با این حال بیشتر کارشناسان و تولیدکنندگان در یک مورد توافق نظر دارند و آن برتری سیستم مدیریت محتوای وردپرس نسبت به سایر رقباست. وردپرس که از پیشگامان این عرصه محسوب می‌شود این محبوبیت را بی‌جهت به دست نیاورده است. قدرت و سادگی استفاده، قابلیت توسعه‌پذیری، مستندات و جامعه کاربری فعال، تنها بخشی از ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن است که باعث انتخاب آن در سال گذشته میلادی، همانند چند سال گذشته، به عنوان محبوب‌ترین نمونه در جهان شد. برگه برنده وردپرس برای کاربران فارسی زبان، پشتیبانی کامل آن از زبان شیرین فارسی و انتشار نسخه کاملاً فارسی نرم‌افزار است. با افزودن نسخه فارسی وبسایت وردپرس، که با همت متخصصان ایرانی راه‌اندازی شده، به لیست بلندبالای ویژگی‌های آن، وردپرس می‌تواند انتخاب نخست کاربران و برنامه‌نویسان ایرانی باشد.

در این کتاب سعی بر آن بوده است که مرجعی کامل از نحوه کار با وردپرس و مسائل مرتبط با آن را فراهم نماییم. اگرچه سالانه کتاب‌های زیادی درباره جنبه‌های مختلف آن به نگارش در می‌آید - به گونه‌ای که در سال 2011، تعداد 34 عنوان کتاب درباره وردپرس نوشته شده است - تلاش کرده‌ایم که از هر گلستان، شاخه‌ای گردآورده باشیم و مسائلی که بیشتر مورد استفاده کاربران قرار می‌گیرد را پوشش دهیم.

پذیرای سوالات، انتقادات و پیشنهادات شما گرامیان از طریق پست الکترونیکی نگارنده هستیم و موفقیت شما را از خداوند خواستاریم.

محمد مرادی، بهار 91، moradi.c85@gmail.com

تقدیم به همه عزیزانم

فصل 1

مروری بر نشر تحت وب

امروزه گستردگی عرصه‌ها و جذابیت وب و اینترنت بر هیچکس پوشیده نیست. تقریباً نمی‌توان کسی را پیدا کرد که پس از نخستین تجربه در محیط وب، دوباره تمایلی به تکرار آن نداشته باشد. این جذابیت، جزئی از طبیعت وب است و نیز همین دلیلی شده است بر افزایش روزافزون محبوبیت وب. کاربران در وب به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند: ارائه دهندگان سرویس‌ها و کاربران عادی یا استفاده کنندگان.

در طی سال‌های اولیه تولد وب و تا همین چند سال قبل، روند استفاده از امکانات و خدمات و نیز اطلاعات در وب به این‌گونه بود: عده‌ای به‌عنوان ارائه دهنده یا تولید کننده، اطلاعات را تولید می‌کردند و عده‌ای دیگر به‌عنوان کاربران یا استفاده کنندگان¹ از آنها استفاده می‌کردند.

هر چند در نگاه اول این فرایند، فرایندی طبیعی و عادی به‌نظر می‌رسید ولی به‌طور عمده با ویژگی و قابلیت تعاملی بودن² وب تضاد داشت. پس این نیاز احساس شد که تولید اطلاعات تنها نباید در انحصار عده‌ای خاص باشد. البته از یک دیدگاه، هر شخصی می‌توانست با تهیه و خریداری فضای میزبانی وب، یک دامنه³ و طراحی صفحات وب (توسط خود یا توسط متخصصان امر)، در وب دارای پایگاهی شود و شروع به تولید و نشر اطلاعات نماید.

همان‌طور که مطمئناً همه با آن موافق هستیم، این راه، راهی نبود (نیست) که همه کاربران را ترغیب به تولید اطلاعات و مشارکت در تولید محتوا برای وب نماید. از عواملی که به‌عنوان مانع در این راه وجود داشتند، می‌توان به هزینه‌بر بودن، نیاز به تخصص و نیز نیاز به صرف وقت نسبتاً زیاد برای نگه داری از آن، اشاره کرد. در این زمان بود که نیاز به وجود راه‌کاری مناسب، بیش از پیش احساس می‌شد. راه‌کاری که برای حل این مشکل یا به بیان بهتر کمبود در وب ارائه شد، ایجاد بلاگ یا وبلاگ بود. با ایجاد اولین بلاگ‌ها و پس از مدتی که (خیلی هم طولانی نبود) کاربران به‌صورت

¹ Users

² Interactive

³ Domain

عمومی با آنها آشنا شدند، استفاده از آنها به شدت محبوب گشت، به گونه‌ای که امروزه عده زیادی از کاربران عادی، وب و اینترنت را با بلاگ می‌شناسند.

وجود وبلاگ‌ها، از این جنبه حائز اهمیت است که در دوره‌ی جدید وب که به Web 2.0 مشهور شده است، یکی از اصلی‌ترین مفاهیم، تمرکززدایی در تولید اطلاعات و نیز تولید اطلاعات توسط همه می‌باشد. یکی از بزرگ‌ترین، بهترین و کاراترین ابزاری که برای نیل به این هدف مد نظر قرار گرفت و از آن استفاده شد، پدیده‌ی وبلاگ است.

از مزایای وبلاگ‌ها که سبب محبوب شدن آنها نیز شده می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ برای استفاده از آنها نیاز به هیچ نوع دانش برنامه‌نویسی و یا طراحی وب نمی‌باشد.
- ✓ مسئولیت نگهداری و ارائه سرویس وبلاگ به عهده سرویس دهندگان است و کاربران با مشکلات پشت صحنه درگیر نمی‌شوند.
- ✓ بسیاری از ارائه دهندگان سرویس‌های وبلاگ، خدمات خود را به صورت رایگان عرضه می‌کنند و این شاید مهم‌ترین عامل برای جذب کاربران باشد.

در سال‌های اخیر تعداد ارائه دهندگان سرویس‌های بلاگ بسیار زیاد شده است و کاربران برای انتخاب سرویس مورد نظر خود، از حق انتخاب زیادی برخوردار هستند که این، یکی دیگر از دلایل اهمیت بلاگ‌ها می‌باشد.

به‌عنوان یکی دیگر از ویژگی‌ها و شواهد اهمیت بلاگ‌ها می‌توان به این نکته اشاره کرد که با توجه به مزایای ذکر شده و نتیجه آنها که ایجاد یک محیط نشر ساده¹ برای عموم کاربران است، تقریباً بیشتر افراد، از هر شغل و حرفه، از بازیگران سینما تا ورزشکاران، خبرنگاران و سایر افراد، با استفاده از بلاگ‌ها، اقدام به ارائه مطالب خود می‌کنند که می‌تواند خاطرات، مسائل و دیدگاه‌های شخصی، اظهار نظر در مورد مسائل گوناگون و مواردی شبیه آن باشد.

این مسئله به اندازه‌ای همه‌گیر شده است که در هنگام حوادث مهم، نظیر جنگ‌ها، حوادث و بلایای طبیعی، رخدادهای مهم و نظیر آنها، از طریق وبلاگ‌ها می‌توان اطلاعات بیشتر و دقیق‌تر، بدون سانسور و جانبداری را به دست آورد. حتی در مواردی دیده می‌شود که از مطالب وبلاگ‌ها در روزنامه‌ها و سایت‌های خبری، استناد می‌شود. البته وبلاگ‌ها، خود شامل انواع مختلفی است که در ادامه و پس از مروری بر تاریخچه آن، به آنها پرداخته می‌شود.

¹ Publishing Environment

تاریخچه وبلاگ

بر طبق ویکی‌پدیا (بزرگترین دانش‌نامه آزاد)، واژه "وبلاگ" اولین بار توسط John Barger در سال 1997 استفاده شد.

در ماه می سال 1999، Peter Merholz این کلمه را به کلمه "Weblog" تغییر داد و تأکید او بیشتر بر روی کلمه بلاگ، "Blog" بود.

مدت کمی بعد از آن، این واژه به صورت جهانی پذیرفته شد.

کلمه Blog، هم به معنای وبلاگ و هم به معنای "قرار دادن پست (مطلب) در یک وبلاگ است"، (فعل). یکی از اولین سایت‌هایی که خدمات بلاگ را ارائه می‌کرد، وبسایت "Xanga" بود که در سال 1997 دارای 100 وبلاگ بود. ولی نکته شگفت‌انگیز در رابطه با آن، این است که این رقم در پایان سال 2005 به 50 میلیون رسید.

به صورت عمومی و سراسری، مردم در سال 1999 شروع به استفاده از وبلاگ‌ها نمودند. استفاده از وبلاگ به سرعت در بین مردم رواج پیدا کرد و به علت سادگی استفاده و نیز سایر مزایای آن (که قبلاً ذکر شد)، این گسترش هر روز با سرعت بیشتری ادامه پیدا کرد.

نکته بسیار جالبی که اهمیت وبلاگ‌ها را بیش از پیش نشان می‌دهد این است که کلمات Weblog، Weblogging و Weblogger در سال 2003 در فهرست کلمات دیکشنری آکسفورد قرار گرفتند.

علاوه بر ابزارهای وبلاگ که در آن زمان بسیار مورد توجه قرار گرفتند، مانند Blogger، سیستم‌های نشر دیگری مانند CMS یا سیستم‌های مدیریت محتوا نیز در بین مردم دارای محبوبیت شد.

انواع وبلاگ‌ها

در دنیای واقعی، چندین نوع مختلف وبلاگ وجود دارد که با اسامی خاصی که منعکس کننده نوع فعالیت و محتوای آنهاست، نام‌گذاری شده‌اند. در ادامه به بررسی آنها می‌پردازیم.

وبلاگ‌های عمومی (General Blogs)

وقتی مردم از کلمه بلاگ استفاده می‌کنند، منظور آنها این نوع از وبلاگ‌ها هستند. این بلاگ‌ها عموماً بر اساس متن (به عنوان محتوا) ایجاد شده‌اند و شامل مقادیر زیادی از تصاویر و سایر چیزها مانند ویدئو و فایل‌های صوتی می‌باشند. این نوع از وبلاگ به علت سادگی استفاده و نیز کم حجم بودن، بسیار مورد توجه می‌باشند.

وبلاگ‌های عکس (Photo Blogs)

وبلاگ‌های عکس یا Phlogs نوع خاصی از وبلاگ‌ها می‌باشند که در آن گروه‌های خاصی از مردم، عکس‌ها و تصاویر خود را که از منابع مختلف جمع‌آوری کرده‌اند، به اشتراک می‌گذارند. معمولاً این وبلاگ‌ها به گروه‌های خاصی از کاربران اختصاص دارد و افرادی از آنها استفاده می‌کنند که در توسعه آن نقش دارند.

غالباً موضوع این گونه از وبلاگ‌ها، فیلم، جنگ، زیبایی‌های طبیعت و چیزهایی از این دست هستند. عکاسان حرفه‌ای اغلب، عکس‌های خود را در چنین مکان‌هایی به اشتراک می‌گذارند. در وبلاگ‌های عکس، تصاویر، محتوای اصلی به‌شمار می‌آیند. طبق یک جمله معروف، یک عکس می‌تواند به اندازه هزاران کلمه صحبت کند. یکی از معروف‌ترین وبلاگ‌های عکس، PhotoBlogs.org است که کار خود را در سال 2002 با 15 بلاگ شروع کرد و در سال 2006، شامل حدود 10000 وبلاگ در 40 زبان زنده دنیا شد!

برخی از صاحبان وبلاگ‌های عکس، مستقیماً عکس‌های خود را بر روی فضای میزبانی وب خود¹، Upload می‌کنند و برخی دیگر برای جلوگیری از کاهش پهنای باند، عکس‌های خود را بر روی سایت‌هایی که برای این منظور ایجاد شده‌اند، مانند Flickr و Smugmug قرار می‌دهند.

وبلاگ‌های موبایل (Mobile blogs)

وبلاگ‌های موبایل که به Moblogs نیز مشهور هستند، به این جهت ایجاد شده‌اند که کاربران بتوانند از طریق گوشی‌های تلفن همراه خود و یا وسایل قابل حمل مانند PDA و Tablet از محتوای آنها استفاده نمایند. این نوع وبلاگ‌ها اغلب بیشتر در کشور ژاپن که مردم، تعداد بسیار زیاد و متنوعی از وسایل همراه را دارند، گسترش یافته‌اند.

وبلاگ‌های شنیداری (Audio Blogs)

محتوای وبلاگ‌های شنیداری، قابل دریافت به‌صورت فایل‌های MP3 می‌باشد. بیشتر وبلاگ‌های شنیداری به انواع مختلف موسیقی اختصاص پیدا کرده‌اند.

وبلاگ‌های ویدئویی (Video Blogs)

این نوع وبلاگ‌ها که اغلب با نام Vlogs از آنها یاد می‌شود، بسیار شبیه به وبلاگ‌های شنیداری می‌باشد، با این تفاوت که محتوای اصلی آنها به‌جای فایل‌های صوتی، فایل‌های تصویری می‌باشد.

¹ Web Host

البته انواع مختلف وبلاگ به نمونه‌های ذکر شده محدود نمی‌شود و هر شخصی می‌تواند، هر گونه‌ای از وبلاگ را که تمایل دارد، برای خود ایجاد کند. ولی به‌صورت عمومی تمامی وبلاگ‌ها به نوعی، به یکی از گروه‌های ذکر شده تعلق دارند.

اصطلاحات رایج

زمانی که قصد داریم وارد دنیای وبلاگ‌ها و نشر تحت وب شویم، ممکن است تعداد زیادی از کلمات جدید را که تاکنون ممکن است به گوشمان نخورده باشد، بشنویم؛ مانند Comments, Posts و امثال آنها. در ادامه، به بررسی معانی و کاربرد این اصطلاحات می‌پردازیم. مطمئناً اطلاع داشتن و آشنایی با آنها کمک بسیار زیادی به ما در استفاده مناسب‌تر و البته بهتر از وبلاگ‌ها می‌نماید.

Post

Postها اصلی‌ترین بخش یک وبلاگ می‌باشند. هر زمان که یک شخص، مقاله‌ای را در یک وبلاگ می‌نویسد، در واقع یک Post به وبلاگ اضافه می‌کند و به این کار او در اصطلاح Post دادن گفته می‌شود. هنگامی که یک Post ایجاد شد، بازدید کنندگان می‌توانند نسبت به آن اظهار نظر نمایند. در بیشتر سیستم‌های وبلاگ، هر Post دارای یک URL (آدرس اینترنتی) مختص به‌خود و مجزا می‌باشد که به آن Permalink می‌گویند.

Comments

در واقع Commentها یا نظرات، پیگیری‌هایی هستند که توسط بازدیدکنندگان از یک Post صورت گرفته است. اغلب وقتی بازدیدکنندگان مطلبی را که در وبلاگ قرار گرفته است می‌خوانند، برای مشارکت داشتن در آن بحث، اقدام به ثبت نظرات خود می‌نمایند و این یکی از ویژگی‌های جالب توجه وبلاگ‌ها می‌باشد که آنها را برای خوانندگان و کاربران نیز جالب می‌نماید.

البته صاحب و یا مدیر وبلاگ می‌تواند اقداماتی را انجام دهد که فقط کاربرانی که در وبلاگ ثبت نام کرده‌اند، اجازه‌ی اظهار نظر در رابطه با مطالب را داشته باشند.

البته در رابطه با نظرات باید به این نکته نیز اشاره کرد که امروزه، برخی از شرکت‌های تبلیغاتی توسط ربات‌های خود، در بخش نظرات وبلاگ‌ها و وبسایت‌های مختلف، مطالبی که جنبه تبلیغاتی داشته و با محتوای وبلاگ بی‌ارتباط هستند را قرار می‌دهند که به Spam معروف هستند و باید مراقب آنها نیز بود.

Permalinks

این کلمه در واقع کوتاه شده عبارت Permanent Links به معنای پیوندهای همیشگی (دائمی) است. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، یک Permalink یک URL دائمی به یک Post در یک وبلاگ می‌باشد.

به‌جهت بهینه‌سازی وبلاگ‌ها برای موتورهای جستجو و نیز خواناتر کردن URLها، از پیوندهای دائمی استفاده می‌کنند. پیوندهای دائمی، کوتاه، سراسر و به‌سادگی قابل به‌خاطر سپردن می‌باشند. در وبسایت‌های تجاری که دارای مقادیر بسیار زیادی از اطلاعات هستند، وجود پیوندهای دائمی، شرایط مناسبی را برای بازاریابی و تبلیغات فراهم می‌کند.

اجازه دهید با یک مثال، تفاوت یک پیوند عادی و ناخوانا را با یک پیوند دائمی مشخص کنیم. آدرس زیر را که مربوط به یک Post در یک وبلاگ می‌باشد در نظر بگیرید:

<http://Example.com/ex.php?id=z&st=6>

وقتی ربات‌های موتورهای جستجو پیوندها¹ را دریافت می‌کنند، بخش دینامیک آن را حذف می‌کنند یعنی نتیجه آدرس فوق، به این صورت در می‌آید:

<http://Example.com/ex.php>

که اگرچه ما را به چیزی که به دنبال آن هستیم یعنی مطلب مورد نظر می‌رساند، ولی برای کاربران و همچنین موتورهای جستجو بی‌معنی است.

حال، نگاهی به یک پیوند دائمی می‌اندازیم که به‌همان پستی که آدرس بالا اشاره می‌کرد، اشاره می‌کند:

<http://Blog.Example.com/Posts/php-lesson>

همان‌طور که مشخص است، این آدرس بسیار خواناتر می‌باشد و علاوه‌بر آن به افزایش رتبه سایت در لیست نتایج موتورهای جستجو نیز کمک می‌کند.

Trackbacks

Trackbacksها، پیوندهای ارجاعی هستند که شخص دیگری در بلاگ خودش به Postهای بلاگ شما برقرار می‌کند. به‌طور اساسی، Track Backها یک راه ساده آگاه‌سازی است و زمانی اعلام می‌شوند

¹ Links

که شخصی به محتوای وبلاگ دیگری ارجاع می‌دهد. هنگامی که شخصی Post های وبلاگ شما را Track Back می‌کند، یک پیوند به وبلاگ او به عنوان نظر¹ در آن مقاله (Post) ظاهر می‌گردد. در نتیجه، هرچه افراد بیشتری به یک Post ارجاع نمایند، تعداد پیوندهای بیشتری در آن Post قرار خواهند گرفت.

²RSS

RSS یک ابزار بسیار قدرتمند است که از طریق آن می‌توان اخبار یا محتوای به‌روز (Up-date) وبسایت خود را به اطلاع افرادی که در RSS وبسایت (وبلاگ) ثبت نام کرده‌اند، رساند. (توضیح بیشتر در رابطه با RSS در فصل مربوطه آمده است).

Tags

Tag یا برچسب، کلمات کلیدی مرتبط به Post های شما می‌باشند، که از طریق آنها، بازدیدکنندگان می‌توانند Post های شما را بیابند. (در فصل‌های بعدی در این مورد بیشتر توضیح داده خواهد شد).

شروع استفاده از وبلاگ

پس از آشنایی مقدماتی با تاریخچه وبلاگ و نیز برخی از اصطلاحات مختص آن، تا اندازه‌ای آماده شده‌اید که وبلاگ خود را داشته باشید و از طریق آن حرف‌های خود را به گوش دیگران برسانید. ولی برای شروع کار باید دو مطلب و نکته مهم را به عنوان پیش‌نیاز در نظر داشته باشید. نخست اینکه، برای برپایی یک وبلاگ باید هدف مشخصی داشته باشید. چرا که با توجه به این هدف و برنامه است که سایر مراحل کار را پیش می‌برید و در واقع، پایه و اساس ایجاد و مدیریت یک وبلاگ، هدفی است که آن وبلاگ بر اساس آن برپا شده است.

اگرچه وبلاگ‌ها مکانی برای نوشتن یادداشت‌های روزانه می‌باشند ولی باید دقت کنیم که این یادداشت‌ها باید به‌گونه‌ای باشند که دیگران نیز تمایل به خواندن آن داشته باشند و در واقع برای آنها نیز جذاب باشد. مطمئناً برای کسی جذاب نخواهد بود که بداند امروز به‌عنوان ناهار چه غذایی میل کرده‌اید یا صبح چه ساعتی از خواب بیدار شده‌اید! پس قبل از شروع، برای وبلاگ خود برنامه‌ریزی نمایید.

¹ Comment

² Really Simple Syndication

مرحله بعدی در ایجاد یک وبلاگ، انتخاب یک سرویس دهنده است که خدمات وبلاگ را به ما ارائه نماید. البته راه دیگری هم وجود دارد که در ادامه در رابطه با آن صحبت خواهد شد.

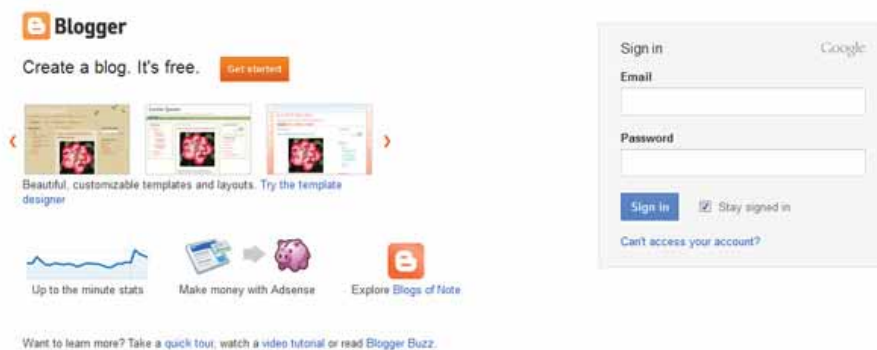
برای پیدا کردن یک سرویس ارائه دهنده خدمات وبلاگ گزینه‌های زیادی در دسترس است که هرکدام مزایا و معایب خود را دارد. در ادامه به بررسی و مقایسه ویژگی‌های دو نمونه از این سرویس‌دهنده‌ها می‌پردازیم.

Blogger

اولین نامی که با جستجو در تاریخ استفاده وبلاگ، به چشم می‌خورد Blogger.com است.

این ارائه دهنده خدمات وبلاگ، که در حال حاضر تحت مالکیت غول اینترنتی گوگل قرار دارد، از اولین سرویس‌های ارائه دهنده این خدمات بوده است و در حال حاضر، یکی از محبوب‌ترین‌ها نیز به‌شمار می‌رود.

از ویژگی‌های مهم Blogger رایگان بودن و نیز استفاده آسان از آن می‌باشد. از مشکلات Blogger می‌توان به عدم قابلیت استفاده از افزونه‌ها¹ در آن اشاره کرد. (شکل 1-1)

شکل 1-1. نمایی از سایت blogger.com

Blog City

سرویس دهنده دیگر که از جمله سرویس‌های قدیمی در این عرصه می‌باشد Blog City نام دارد (Blog-City.info). استفاده از این سرویس نیز همانند Blogger رایگان و بسیار ساده است.

¹Plugin

Blog City علاوه بر اینکه قابلیت اضافه شدن گالری‌های عکس و امثال آنرا ندارد، زمان بارشدن¹ بیشتری را نسبت به سایرین دارد (شکل 2-1).

شکل 2-1. نمایی از سایت blog-city.info

سرویس دهندگان داخل کشور

علاوه بر سرویس دهندگان جهانی فوق، سرویس‌هایی نیز وجود دارند که در داخل کشور به ارائه خدمات می‌پردازند و به این علت که به صورت بومی برای کاربران فارسی زبان طراحی شده‌اند بسیاری از مشکلات سرویس‌های ذکر شده را رفع کرده‌اند، اگرچه از جهت امکانات و ویژگی‌ها در سطح خیلی بالایی قرار ندارند (شکل 3-1 و 4-1).

شکل 3-1. نمایی از سایت blogfa.com

¹ Load

شکل 4-1. نمایی از سایت persianblog.ir

تا این قسمت در رابطه با ابزاری صحبت شد که به صورت آنلاین به ارائه خدمات وبلاگ می پردازد، و همان طور که گفته شد یکی از مهم ترین ویژگی های چنین سرویس هایی این است که، کاربران نیازی به آشنایی و نیز درگیر شدن با مسائل مربوط به نگهداری سیستم، برنامه نویسی و چیزهایی از این دست را ندارند، البته از یک دیدگاه این می تواند یک مشکل به حساب آید. چراکه کاربران در چنین سیستم هایی اغلب آزادی عمل زیادی ندارند و نمی توانند کاری بیشتر از آنچه که سرویس دهنده به آنها اجازه داده (و اغلب هم کم است) انجام دهند.

به طور مثال کاربران نمی توانند با استفاده از افزونه ها¹ بر قابلیت وبلاگ خود بیافزایند یا کاربری آن را تغییر دهند. همچنین در تغییر دادن شکل و شمایل وبلاگ خود نیز آزادی عمل زیادی ندارند.

به همین علت، اینجاست که بسته های نرم افزاری که برای این منظور تهیه شده اند، به میدان می آیند. بیشتر این بسته های نرم افزاری به صورت رایگان و البته کم حجم ارائه می شوند. کاربران باید ابتدا آنها را از وبسایت مورد نظر دریافت نمایند و پس از نصب آنها بر روی فضای وب² اقدام به استفاده از آنها نمایند. این بسته های نرم افزاری اغلب به صورتی تهیه شده اند که کاربرانی که آشنایی زیادی با برنامه نویسی و کار با بانک اطلاعاتی هم ندارند، بتوانند به سادگی از آنها استفاده نمایند. ولی مطمئناً اگر کاربران با موارد ذکر شده آشنایی داشته باشند، می توانند از نرم افزار به صورت بهتری استفاده نمایند.

¹ Plugin

² Host

این نرم‌افزارها اغلب علاوه بر اینکه یک محیط نشر برای کارهایی مثل وبلاگ را فراهم می‌کنند، یک سیستم مدیریت محتوا (CMS) نیز می‌باشند. یعنی در صورت نیاز کاربران، آنها می‌توانند کاربری نرم‌افزار را با استفاده از ویژگی‌هایی که در آن تعبیه شده تغییر دهند.

ویژگی مشترک تمامی این نرم‌افزارها، سادگی استفاده و نیز قابلیت گسترش دادن آنها می‌باشد. در ادامه به بررسی چند نمونه مشهور از این نرم‌افزارها می‌پردازیم.

1 Expression Engine

به‌عنوان یکی از نرم‌افزارهایی است که از آنها به Blog Engine یاد می‌شود و دارای ویژگی‌های بسیار زیادی می‌باشد. این ویژگی‌ها به اندازه‌ای زیاد هستند که آن‌را از یک نرم‌افزار مختص خدمات وبلاگ فراتر می‌برد، تا جایی که گاهی توسعه‌دهندگان آن، از آن به‌عنوان یک موتور نشر وب نام می‌برند. این نرم‌افزار بسیار قدرتمند می‌باشد و در عین حال توسعه‌دهندگان آن، مستندات (راهنمای استفاده) خوبی برای آن فراهم کرده‌اند.

در اصل، این نرم‌افزار از انواع تجاری است که برای استفاده از آن باید هزینه‌ای را پرداخت، ولی نسخه رایگان آن نیز موجود است ولی این نسخه به‌نسبت نسخه اصلی از ویژگی‌های محدودتری برخوردار می‌باشد.

از مشکلات این سیستم می‌توان به پیچیده بودن آن و نیز فقدان قابلیت استفاده از افزونه‌ها، قالب² و انجمن‌های کاربری قوی اشاره نمود (شکل 5-1).

شکل 5-1

¹ Expressionengine.com

² Theme

Serendipity

اغلب از آن با نام S9y یاد می‌شود و یک سیستم مدیریت محتوا با ویژگی‌های بسیار می‌باشد که به راحتی نمی‌توان از کنار نام آن گذشت. از مشکلات آن می‌توان به پر حجم بودن و نداشتن قابلیت استفاده از افزونه‌ها را نام برد (شکل 6-1).

شکل 6-1

Drupal

در واقع یک سیستم مدیریت محتوا می‌باشد. این نرم‌افزار بسیار قدرتمند است و دارای ویژگی‌های زیادی می‌باشد. علاوه بر آن جامعه مجازی کاربران Drupal بسیار فعال و گسترده است و مطمئناً کاربران می‌توانند پاسخ تمامی پرسش‌های خود را در آن پیدا کنند.

اگرچه هدف اصلی Drupal، استفاده از آن به عنوان یک وبلاگ نبوده است ولی به علت قابلیت‌های آن می‌توان از طریق افزونه‌های مختلف، کاربری آن را بسته به نیاز تغییر داد. این کاربری می‌تواند یک وبلاگ و یا حتی یک فروشگاه باشد (شکل 7-1).

شکل 7-1

B2evolution

در میان سیستم‌های ارائه دهنده خدمات وبلاگ، یک ویژگی منحصر به فرد دارد و آن امکان Multi User Blogging یا چند کاربره می‌باشد. به وسیله این امکان می‌توان یک وبلاگ ایجاد کرد که توسط چندین نویسنده اداره شود و به آن مطلب افزوده شود. اگر چه این ویژگی بسیار مهم است ولی نبود سیستم استفاده از افزونه و قالب، از مشکلات بزرگ آن به حساب می‌آید (شکل 8-1).

شکل 8-1

می‌توان گفت تمامی بحث‌هایی که تاکنون انجام شده و تمامی مطالب به‌عنوان مقدمه‌ای برای ادامه بوده است. تاکنون با وبلاگ، تاریخچه و ویژگی‌های آن، روش‌های استفاده از آن و چندین سرویس و نرم‌افزار که خدمات آن را ارائه می‌دهند آشنا شده‌ایم. ولی مطلب اصلی تاکنون ذکر نشده است.

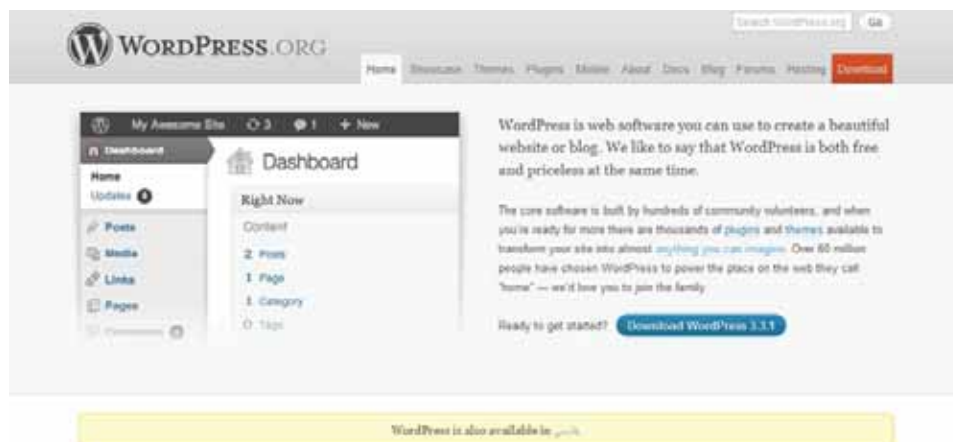
اگرچه تمامی روش‌ها و سیستم‌های گفته شده دارای مزایایی می‌باشند؛ ولی وجود یک سرویس و نرم‌افزار قدرتمندتر با مجموعه‌ای از ویژگی‌ها که بتوان گفت هرچه خوبان همه دارند او به‌تنهایی دارد، باعث می‌شود که نگاه‌ها به آن سمت متوجه شود. این سیستم خارق‌العاده، وُردپرس¹ نام دارد (شکل 9-1). اگر تاکنون با آن آشنایی نداشته‌اید، مطمئناً خواندن ادامه مطلب شما را ترغیب خواهد کرد که حتماً از آن استفاده نمایید.

وُردپرس یک سیستم وبلاگ² و مدیریت محتوای کد منبع باز³ است. می‌توان گفت وُردپرس یکی از محبوب‌ترین سیستم‌های ارائه خدمات وبلاگ در جهان می‌باشد. شاید یکی از دلایل محبوبیت وُردپرس، قدرتمند بودن آن در عین امکان استفاده ساده از آن باشد.

¹ WordPress

² Blog Engine

³ Open Source

شکل 9-1

نخستین نسخه وردپرس در سال 2003 انتشار پیدا کرد و در سال 2009 بیش از 202 میلیون وبسایت در سراسر جهان از این سیستم استفاده می‌کردند، که این خود، گواهی بر محبوبیت آن است. در سایر فصل‌های کتاب سعی می‌کنیم در رابطه با همه بخش‌ها و قسمت‌های وردپرس به صورت دقیق صحبت کنیم ولی در حال حاضر مروری کلی بر آن خواهیم داشت.

ابتدا در رابطه با ویژگی‌های آن صحبت می‌کنیم. مطمئناً سیستمی که تا این حد در سطح جهانی محبوب شده است، دارای ویژگی‌های منحصر به فردی می‌باشد. این ویژگی‌ها عبارتند از:

- ✓ عدم وجود محدودیت در ایجاد بخش‌ها و زیربخش‌ها
- ✓ قابلیت ایجاد خودکار RSS و ATOM
- ✓ استفاده از XML RPC برای ارجاع و ایجاد Post از راه دور¹
- ✓ امکان ایجاد Post توسط Email
- ✓ پشتیبانی از افزونه‌ها و قالب‌ها²
- ✓ توانایی وارد کردن³ اطلاعات از سایر سرویس‌های وبلاگ مانند Blogger، B2evolution و ...
- ✓ وجود توابع API قدرتمند برای گسترش نرم‌افزار
- ✓ امکان مدیریت و نگهداری بسیار ساده و حتی بدون هیچ‌گونه تجربه قبلی در این زمینه
- ✓ امکان به‌روزرسانی ساده و سریع مطالب
- ✓ قابلیت ایجاد وبلاگ چند زبانه

¹ Remote

² Theme

³ Import

- ✓ بهینه‌سازی راحت برای موتورهای جستجو
- ✓ قابلیت چند کاربره بودن¹

یکی از جنبه‌های راحتی کار با وردپرس که باعث می‌شود همه کاربران و حتی آنها که تجربه استفاده از وبلاگ را ندارند، بتوانند به راحتی از آن استفاده کنند، محیط مشابه Microsoft Word آن می‌باشد که توسط آن کاربران به راحتی قادر به ایجاد محتوا می‌باشند.

قابلیت استفاده از افزونه‌ها در وردپرس سبب شده است که بتوان به راحتی، کاربری آن را تغییر داد و یا ویژگی‌های زیادی را به آن افزود. با توجه به جامعه کاربری فعال وردپرس که در آن میلیون‌ها نفر در سراسر جهان مشارکت می‌کنند، می‌توان هرگونه افزونه‌ی مورد نیاز خود را بیابید.

حتی در بدترین حالت، اگر افزونه مورد نظر شما یافت نشد، به سادگی می‌توانید خودتان آن افزونه را با استفاده از توابع API وردپرس ایجاد نمایید.

همان‌طور که گفته شد، جامعه کاربری وردپرس بسیار فعال و گسترده است و این یعنی اینکه هر زمانی که در مورد هر یک از قسمت‌های نرم‌افزار دچار مشکل شدید، با طرح کردن سؤالات خود در این انجمن‌ها به سرعت به پاسخ خود خواهید رسید. البته این تنها مکان برای راهنمایی و آموزش در رابطه با وردپرس نیست. Codex، مهم‌ترین و اصلی‌ترین و در عین حال جامع‌ترین مکان برای کسب اطلاعات در رابطه با وردپرس می‌باشد. ساختار Codex به این صورت است که به سه بخش مختص کاربران مبتدی، پیشرفته و توسعه دهندگان تقسیم شده است و در هر بخش اطلاعاتی که برای کاربران با آن سطح مناسب است قرار داده شده است.

در وردپرس، با توجه به قابلیت استفاده از قالب² می‌توان شکل ظاهری نرم‌افزار را با توجه به کاربرد و سلیقه شخصی تغییر داد. مکان‌های زیادی بر روی اینترنت وجود دارند که به صورت رایگان اقدام به ارائه تم‌ها می‌نمایند. علاوه بر این، امکان تولید تم‌های دلخواه نیز وجود دارد و این کار بسیار دشواری نیست. (در بخش‌های آینده در رابطه با آن صحبت می‌شود).

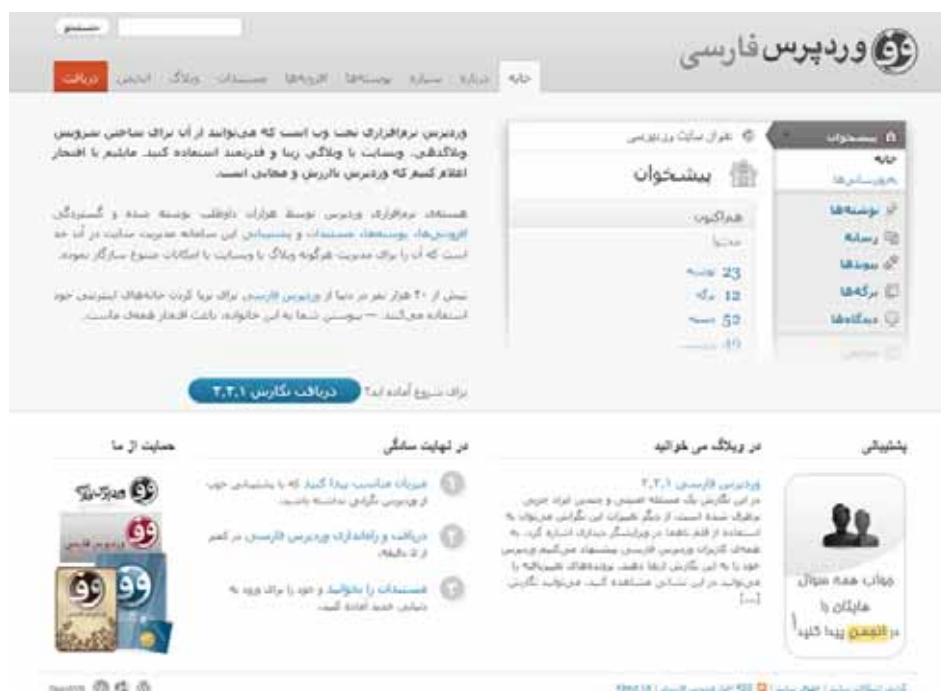
یکی دیگر از ویژگی‌های منحصر به فرد وردپرس، حق انتخاب در استفاده از آن می‌باشد. یعنی علاوه بر اینکه می‌توان نرم‌افزار وردپرس را از وبسایت آن دریافت و نصب کرد و سپس از آن استفاده کرد، می‌توان از آن همانند سایر سرویس‌دهندگان آنلاین وبلاگ، از طریق وبسایت آن یعنی WordPress.com استفاده نمود.

¹ Multi User

² Theme

شاید برای ما (کاربران فارسی زبان) مهم‌ترین ویژگی آن، در دسترس بودن وردپرس با پشتیبانی از زبان فارسی باشد. این پشتیبانی توسط افزونه‌ها به آن اضافه نشده بلکه به‌طور کامل وردپرس از زبان فارسی پشتیبانی می‌کند.

و یک خبر خوش دیگر در این رابطه این است که علاوه بر این ویژگی، نسخه وبسایت وردپرس نیز به زبان فارسی وجود دارد و تمامی اطلاعاتی که در وبسایت رسمی آن وجود دارد، در وبسایت فارسی آن نیز وجود دارد. این وبسایت می‌تواند مکان بسیار مناسبی باشد که بتوان پاسخ پرسش‌های بسیاری را در آنجا پیدا کرد¹ (شکل 10-1).

شکل 10-1

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، وردپرس علاوه بر اینکه می‌تواند به‌عنوان یک سرویس دهنده خدمات وبلاگ مورد استفاده قرار بگیرد، می‌تواند به‌عنوان یک سیستم مدیریت محتوا برای ایجاد هرگونه وبسایتی مورد استفاده قرار بگیرد. انجام این عمل، یعنی تبدیل وردپرس به یک وبسایت کامل، با توجه به وجود افزونه‌های بسیار زیاد و متنوع، کار خیلی سختی به نظر نمی‌رسد.

¹ Wp-persian.com

نکته جالب در مورد کاربرد وُردپرس به‌عنوان یک وب‌سایت کامل که مدیریت آن نیز ساده می‌باشد، این است که در سال 2009، سیصد وب‌سایت از 10000 وب‌سایت برتر جهان از وُردپرس به‌عنوان موتور¹ خود استفاده کرده‌اند.

در مجموع می‌توان گفت وُردپرس به‌عنوان یک سیستم قدرتمند همراه با جامعه کاربری فعال و مجموعه‌ای از افزونه‌ها و قالب‌های متنوع و رایگان و قابلیت استفاده و گسترش آسان، رقیبی در کنار خود نمی‌بیند و با توجه به‌وجود نسخه فارسی آن، می‌تواند بهترین گزینه برای ایجاد هرگونه وب‌سایت، از وبلاگ تا فروشگاه و گالری عکس باشد.

¹ Engine

فصل 2

نگاهی دقیق‌تر بر وردپرس

در این بخش پیش از شروع کار با ورد پرس، به صورت دقیق‌تری به جزئیات وردپرس و ویژگی‌های منحصر به فرد آن می‌پردازیم. در واقع در این فصل به این مطلب می‌پردازیم که چرا باید از وردپرس استفاده کنیم و این استفاده چه مزایای ویژه‌ای را برای ما فراهم می‌کند.

بر طبق گزارش سالانه Open source cms market share توسط Cmswire.com در سال 2011، وردپرس به عنوان محبوب‌ترین سیستم بلاگ و مدیریت محتوا در میان سایر رقبا انتخاب شده است (شکل 2-1)

	Average Weekly Downloads *11	Source	Trend
WordPress	644,880	http://wordpress.org/download/counter/	-34.4%
Joomla!	86,547	spokesperson	-24.0%
Drupal	22,836	spokesperson	-32.2%
DotNetNuke	16,000	spokesperson	23.1%
Plone	9,250	spokesperson	n/a
TYPO3	9,043	spokesperson	21.2%
Liferay	7,038	spokesperson	-25.4%
eZ Publish	7,031	spokesperson	-
Alfresco	6,116	spokesperson	-12.6%
MODx	6,047	spokesperson	34.4%
Umbraco	5,135	http://umbraco.codeplex.com/stats	-5.3%
Concrete5	3,017	spokesperson	517%
CMSMadeSimple	2,658	spokesperson	-73.3%
e107	1,501	Sourceforge	-7.2%
SilverStripe	1,266	spokesperson	-47.6%
Xoops	999	Sourceforge	-28.0%
Tiki	889	spokesperson	-26.7%
Textpattern	641	spokesperson	n/a

شکل 2-1. آمار تعداد دفعات دانلود سیستم‌های مدیریت محتوا در سال 2011

همان‌گونه که پیش‌تر بیان شد وردپرس یک سیستم انعطاف‌پذیر است که می‌تواند برای ایجاد وبسایت‌هایی برای تجارت، واحدهای دانشگاهی، وبسایت‌های مربوط به هنرمندان و (البته!)

بلاگ‌های شخصی و گروهی مورد استفاده قرار گیرد. این سیستم برای اجرا شدن تنها به PHP و بانک اطلاعاتی MySQL احتیاج دارد و می‌تواند بر روی وب سرورهای Apache¹ و یا IIS اجرا شود. اما وردپرس چگونه است و چرا باید آن را برای پروژه‌های خود مورد استفاده قرار داد؟

چرا WordPress؟

وردپرس تنها یکی از سیستم‌های مدیریت محتوایی است که بر اساس PHP و MySQL ایجاد شده است و به ویرایش‌گران محتوا اجازه می‌دهد تا به‌جای ایجاد و بارگذاری² صفحات وب بر روی سرور، از یک محیط ویرایش تحت وب³ برای ایجاد صفحات خود استفاده نمایند. برخی از چنین سیستم‌هایی مانند Movable Type و Textpattern به‌علت ویژگی‌های مربوط به بلاگینگ خوبی که دارند مشهور شده‌اند و برخی دیگر نظیر Joomla و Drupal بیشتر به‌علت توانایی‌هایشان در ایجاد پروژه‌های دیگر، دارای محبوبیت شده‌اند.

در آغاز وردپرس هم به‌عنوان یک سیستم ارائه دهنده خدمات وبلاگ مطرح شد که به‌سادگی به کاربران اجازه می‌داد بتوانند تنها در چند دقیقه یک وبلاگ برای خود راه‌اندازی نمایند.

به‌تدریج و پس از محبوبیت یافتن آن، کاربران صفحات بیشتری به وبلاگ‌های خود افزودند و ویژگی‌های دیگری به آن اضافه کردند و با ارائه ویژگی‌های جدید توسط تیم توسعه‌دهندگان وردپرس و البته ایجاد افزونه‌های⁴ کاربردی توسط کاربران حرفه‌ای، رفته رفته وردپرس به یک سیستم مدیریت محتوای محبوب و البته قدرتمند تبدیل شد. البته شایان ذکر است که همچنان و با افزوده شدن تمام ویژگی‌های فوق‌العاده‌ای که با آن همراه شده‌اند، می‌توان به‌سادگی از وردپرس برای ایجاد یک وبلاگ استفاده کرد.

راحتی نصب

وردپرس به‌خاطر نصب پنج دقیقه‌ای خود بسیار معروف است. در واقع اگر اطلاعات مربوط به بانک اطلاعاتی خود [که در فصل‌های بعد راجع به آنها صحبت خواهد شد] را در دست داشته باشید، این مدت ممکن است از این هم کوتاه‌تر شود. ملزومات سیستمی که وردپرس برای نصب شدن به آن احتیاج دارد در حد متوسط است و هر سیستمی که دارای PHP و MySQL باشد، می‌تواند میزبان

¹ Web Server

² Upload

³ Web Interface

⁴ Plugin

آن باشد. پس از نصب، وردپرس هر آنچه را که برای ایجاد یک وبسایت بدان نیاز دارید، همراه خود دارد.

هسته سیستم شامل موارد زیر می‌باشد:

- **Posts & Pages:** در سنتی‌ترین نحوه استفاده از وردپرس، به‌عنوان یک وبلاگ (متشکل از چند post) شامل چند صفحه استاتیک مانند "About" می‌باشد.
- **Media Files:** Post ها و صفحات¹ که سایت را برای شما ایجاد می‌کنند، به شما اجازه می‌دهند که تصاویر، فایل‌های صوتی و ویدئو، اسناد² Microsoft Word و PDF و مانند آنها را بر روی سایت خود بارگذاری کنید.
- **Links (پیوندها):** وردپرس شامل یک دایرکتوری پیوندها است که اغلب از آن به‌عنوان Blog Roll یاد می‌شود.
- **Categories & Tags:** وردپرس شامل ویژگی است که توسط آن می‌توان محتوای موجود در سایت را به اشکال مختلفی دسته‌بندی کرد. هم به‌صورت مرتب و دسته‌بندی شده و هم به‌صورت آزاد³ و با استفاده از تگ‌ها.

Tagها مکانیزمی هستند که توسط آنها می‌توان اطلاعات مختلف مانند یک مقاله و یا یک تصویر را برچسب‌گذاری کرد و از این طریق به‌نوعی آنها را دسته‌بندی کرد. به‌وسیله آنها می‌توان به‌راحتی، یک مطلب را در دسته‌بندی‌های مختلفی قرار داد. استفاده از تگ‌ها در سال‌های گذشته بسیار گسترش یافته و امروزه به‌یکی از ابزارهای مهم در دنیای وب تبدیل شده‌اند.

- **User Roles & Profiles:** وردپرس 5 سطح مختلف از نقش‌های کاربری با قابلیت‌های مختلف را فراهم می‌کند که از طریق آنها می‌توان محدوده عمل‌کرد و آزادی عمل کاربران را در سایت کنترل نمود. این نقش‌ها عبارتند از: مشترک (Subscriber)، مشارکت‌کننده (Contributor)، نویسنده (Author)، ویرایش‌گر (Editor) و مدیر (Administrator).
- همچنین وردپرس یک جریان کاری (Work Flow) بسیار ساده برای تایید محتوای اضافه شده توسط کاربر به‌وسیله ویرایش‌گر را نیز فراهم می‌کند. پروفایل کاربر نیز شامل یک توضیح مختصر، تصویر کوچک (Avatar) و چندین فرم برای اطلاعات تماس است.

¹ Page

² Document

³ Free Form

RSS & Atom: در وردپرس تقریباً برای همه چیز، خبر خوان‌های¹ RSS و Atom وجود دارد. فیدهای اصلی برای پست‌ها و کامنت‌ها به‌تازگی اضافه شده است ولی برای دسته-بندی‌های مختلف، تگ‌ها و نویسندگان نیز فیدهایی به‌صورت اختصاصی وجود دارد.

- **Clean URLs:** یکی از مهم‌ترین مسائلی که در رابطه با ایجاد وبسایت‌های بزرگ (و حتی کوچک) وجود دارد، مشکل آدرس‌های اینترنتی ناخوانا است که اطلاعات مناسبی را برای موتورهای جستجوگر فراهم نمی‌کند، ولی وردپرس با استفاده از یک سیستم برچسب‌گذاری که برای این منظور فراهم کرده است، اجازه می‌دهد که ساختار URL صفحات مختلف را به‌طور کامل تحت کنترل داشته باشید.
- **Spam Protection:** پکیج داندلود شده وردپرس شامل پلاگین (افزونه) Akismet می‌باشد که به‌صورت قدرتمندی اجازه فیلتر کردن نظرات ناخواسته را می‌دهد و از آنجا که از یک وب سرویس مرکزی استفاده می‌کند، همواره در حال توسعه یافتن و گسترش است.

Spam یا هرزنامه به‌هرگونه ایمیل و یا مطالب و نظرات ناخواسته‌ای گفته می‌شود که بدون اجازه صاحب ایمیل و یا سایت برای آنها ارسال می‌شود و عموماً جنبه‌های تبلیغاتی دارد. مطمئناً شما نیز تاکنون با چنین ایمیل‌هایی برخورد داشته‌اید!

- **Automatic Upgrade:** هنگامی که نسخه جدیدی از وردپرس برای استفاده در دسترس عموم قرار می‌گیرد، سیستم یک پیغام هشدار به مدیر نمایش می‌دهد و به او اجازه می‌دهد که هر کدام از بخش‌های مورد نظر خود را ارتقا دهد.

راحتی استفاده

وردپرس به‌صورت خارق‌العاده‌ای دارای یک محیط مدیریتی ساده و کاربرپسند می‌باشد. تیم توسعه دهنده وردپرس در طول سال‌های گذشته به‌صورت مداوم بر روی واسط کاربری (User Interface) نرم‌افزار خود کار کرده‌اند و حتی در سال 2009 طی نظرسنجی از کاربران، آن را به‌صورت بهینه-تری طراحی نمودند. محیط کاربری وردپرس شامل ویژگی‌های زیادی نسبت به سایر رقبا می‌باشد که برای نمونه می‌توان به‌موارد زیر اشاره کرد:

¹ Feeds